

Szerkesztési Iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legegyszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

Egy fontos megyegyűlési tárgy.

Azon tárgyak között, melyek a legközelebb tartandó megye-bizottsági közgyűlésen fognak tárgyalatni: egyik sem leendő fontosabb, mint a belügyminiszternek azon leirata, melyben megyénk közönségét felhívja arra, hogy Putnoknak és azon 40 borsodmegyei községnek kérelmére, melyek Putnokkal — mint székhelylyel Borsodmegyében egy új járást akarnak szervezni, — a feleletet megadja.

Volt alkalmunk e kérvénybe és mellékleteibe betekinteni. E kérvényhez, melyet tagadhatlanul sokan irtak alá, egy emlékirat is van csatolva, melyet — minthogy benne megyénk nem kis horderejű érdekei érintettek, — kötelességünknek tartottuk egész terjedelmében szószerint közölni.

Ugyanis ebben nem másról van szó, mint arról, hogy a sajszentpéteri járás — melynek székhelye a járásnak a legszélén van, — feldaraboltsák, s a helyi érdekek — még országos érdekek feláldozásával is — megoldást nyerjenek.

Állna pedig ez új járás — Putnokkal, mint székhelylyel — a következő helységek és puszták-ból: Domaháza, Sikátor, Disznósd, Bolyok, Ózd, Várkony, Czenter, S.-Németi, Királd, Merese, Velezd, Vadna, Báraza, B.-Horvát, Bánfala, Tapolicsán, Nekésény, Uppony, Bóta, Omány, Síta, Csokva, L.-Darócz, Csermely, Mogyorósd, Szilvás, Sz.-Márton, Apátfala, Monosbél, Balaton, Nádasd, Járdánháza, Arló, Csépany, Visnyó, Dobicsány, Dövény, F.-Kelecsény, Rudobánya, Jákfala, F.-Nyárad, Kurittyán, Galgócz és az Örmös pusztá.

Azonban ha ezen helységek közlekedési viszonyait figyelembe vesszük, úgy fogjuk találni, hogy ezek közül csak Domaháza, Sikátor, Disznósd, Nádasd, Járdánháza, Arló, Csépany, Ózd, Várkony, Czenter, S.-Németi és Dobicsány gravitálnak Putnok felé; míg Gömörből Uraj, Susa, Velkenye, S.-Püspöki, Bánréve, Héth, Málé, Alsó- és Felső-Hangony, Sz.-Simon, Kelemér, Poszoba, Szuhafő, Trizs, Imola, Ragály, Kánó, Zádorfala, Zubogy, Alsó-Szuha helységeknek — a pusztákat nem is számítva — természetes központja Putnok.

Ha tehát Putnok az oly sokszor emlegetett „magasabb administrationalis érdekek” miatt Borsodhoz csatlakozik: akkor elébb-utóbb — a fentebbi

okok folytán — e községeknek is el kell válniok Gömörtől.

Ugyde, ha a helységek földrajzi fekvéseit és közlekedési viszonyait — minden más érdek mellőzésével vesszük figyelembe, — a fentebb említett 44 borsodmegyei helység közül csak 12 vagy — ha Galgóczot, Jákfalát, F.-Kelecsényt, Rudobányát és Dövényt is ilyenekül tekintjük, — 17 gravital Putnok felé, — míg Gömörből — a szárazvölgyön levő pusztákon kívül — 20 helységnek Putnok a középpontja; mely körülmény — ha a „magasabb administrationalis érdekek” tekintjük csupán, és ha Gömörmegye nemzetiségi viszonyait figyelembe sem vesszük is, — mégis ennek előnyére billenti a mérleget.

Igy állván a dolog, a kérdéses helységek földrajzi fekvése és közlekedési viszonyai azt parancsolják, hogy Gömörmegyének említett 20 helységéből és a Borsodmegyébe kebeleztetett 12, illetve 17 helységből és az ezekhez tartozó pusztákból Putnok székhelylyel egy új közigazgatási és járásbirósági kerület szerveztessék, s ezzel Gömörmegye kikerekítettessék,*) — mert csak így és nem más módon lehet a helyi és hazafias érdekek összeegyeztetni, s megyénket azon veszélytől megóvni, hogy a magyarnyelv és magyar hazafias szellem terjedése elé bármikor és bármily körülmények között új akadályok gördíthessenek.

Sokan azt mondhatják erre, hogy az aggodalomra nincs ok, mert hiszen az idegen érdekek zsoldjában állók nem mozognak, s az egykori panszláv fészek — N.-Röcze — mint ilyen nincs többé; azon tanok, melyeket itt hirdettek, elenyésztek már, mert hol egykor hazaelenes ígék hirdettettek, ott ma a tiszta magyar-hazafias érzélem fátylaja ég.

Igaz, örülünk rajta hogy így van, s adja az ég, hogy mindörökké így tartson; de az egykor itt hintetett tanok élnek még az egyesített megye vidékein; buzgón hirdetik ezt egyházi és világi egyének nyiltan elvtársaik előtt, de titkon mindenütt.

Hogy ez így áll, azt mi, — kik közvetlen közelökben élünk, — tudjuk igen jól; s hogy mozognak, bizonyítja az, hogy a mint egyik napilapban

*) A kikerekítés még más oldalról is szükséges, melyre később térünk vissza. Szerk.

olvastuk — egy elvtársukat is sikerült megyénkbe becsempészni; de legjobban meggyőz bennünket erről az, hogy minden jobb módu közülök gyermekeit Prágában vagy Bécsben neveltetik rendesen. Prágát ismeri már közönségünk, tehát arról nem szólunk; Bécs pedig, — a mint a tapasztalatok bizonyítják, — azon váltóház, melyben az orosz rubelek osztrák-magyar bankóra váltatnak fel, s a melyben azon hazafias érzélem, melyet egyik-másik hazafias szellemű tanintézetünknek — a családban élő s idegen érdekek zsoldjában álló szellem daczára a gyermek fogékony keblébe becsempégetni sikerül, — csaknem kivétel nélkül a legveszedelmesebb panszláv tendenciákkal cseréltetik ki.

Ezeket gondolják meg úgy a kérvényező, mint azok, kik a két testvér törvényhatóság ügyeit intézik, — de gondolja meg a magas kormány is, mielőtt döntő szavát a mérlegbe vetné, „ne quando que parvus hic ignis incendium ingens exsuscitet.”

Emlékirat.

Borsodmegye sajszentpéteri járásának 11 négyesög mért földnyi területét 50 község alkotja, és pedig a megye legutóbbi népszámlálási adatai szerint 36,803 lakossági létszámmal.

Sajó-Szentpéter ezen területnek sem geographiailag, sem forgalmi tekintetben nem képezi központját, és ezen járási terület 40 községére nézve már az is igen nagy sérelem vala, midőn a jurídium szervezése alkalmával a kir. járásbiróság székhelye Sajó-Szentpéterre állapított meg.

Hogy minemű befolyások vitték keresztül a törvénykezésnek járásunkban ily abnormis és czélszerűtlen berendezését, azt e helyen nem bonyoljuk, annál kevésbbé tesszük személyes vonatkozásokat, melyek ismét csak a közrovására elkeseredést szülhetnének itt-amott a nélkül, hogy bennünket igaz ügyünk kivételében istápolnának.

Tény, hogy törvénykezési berendezettségünk a sajszentpéteri járás lakóinak túlnyomó többségét ki nem elégíti, facta loquantur, — mind a mellett mégis némileg türelhetővé tette a helyzetet a járás eddigi közigazgatási beosztása, mert az ismert 8-as szolgabírói u. n. szakasz-rendszer mellett az érdekelt 40 községből legalább 30 község közel esett szolgabírójához, míg Borsodmegyének legutóbbi szervezkedése alkalmával a két eddigi szolgabírói szakasz is egyesítetttven és ennek is székhelye Szentpéterre tétetvén át, ezen járás 40 községére nézve elviselhetlen állapotokat eredményezett.

Járásumk egyes érdemes férfiai szülőmegyéküknek indokolatlan és mostoha elbánásán méltóan feljajdulok, de fájdalom minden siker nélkül, s a megyei igazságtalan határozat megváltoztatása iránt a magas belügyi kormányt

T Á R C Z A.

Két július 14-ike.

(Elbeszélés.)

Irtá: **Veress Sándor.**

Szeretsz-e még Irén? kérdém suttozva e rettegő helyzetnek véget vetendő.

Ezerszer jobban mint eddig, suttozá ő vissza. Szeretlek . . . szeretlek . . . szerelmem a legerősebb próbán átmenve, most érzem, hogy örök és végtelen.

Visszaképzelnem is alig tudom magam ebbe a helyzetbe. — Egyik gondolat a másikat kergette agyamban, miképen tehetem enyémmé Irént.

Végre abban állapotunk meg, hogy bátyámmal én fogok végezni, de szerelmünket előtte mindvégig titokban tartjuk. A mint határoztuk úgy történt.

Irén, mintha vele misem történt volna, a legnagyobb tabban viselte magát, s csak egy-egy tekintete reám, árulta el boldogságát, majd kétkedését a boldogságban.

A birtokrendezés nemsokára véget ért, s csak a festészet tanítása maradt még befejezetlenül, melyre nézve bátyám meghívását a szokott udvarias szavak után, a legnagyobb örömmel fogadtam el.

Maradjon még házamnál kedves öcsém, a legszivesebben látott nem is vendég, hanem házi barát leendő ezután is. Semmi dolga, hogy haza utazzék, s én nagy örömmel venném, ha még egy pár hétig megőrvendeztetné ittletével.

Bátyámnak e reám nézve csak hízoló szavaira midőn beleegyezésemet adtam, Irén arca elpirult.

Néhány nap mulva, a mit már többször tettem, ismét fölhoztam előtte a Kornaréthyek között levő gyűlölséget, s először tudtam kivenni belőle a szót, hogy hisz' ő sem irtózik a kibéküléstől, sőt a mint megvallotta, régi ohaj ez nála, de ő senkit meg nem kér.

Nem is kellett nekem egyéb, tervem kivételéhez tökéletesen elég ennyi.

Következő nap fölhoztam előtte az erdő szélén mesterséges dombon épített családi kápolna elhagyatottságát, s kértem engedje meg nekem annak kijavítását.

En beleegyeztem, felelt bátyám, de a kápolna közös, s a másik ágnak is van beleszólása.

Tudtam, hogy ezt kapom feleletül, tehát előre gondoskodtam atyám beleegyezéséről. Irtam neki, irásom eltorzítva Bükkhegyi Árpád mérnök nevében, s ő levelében válaszul beleegyezését nyilváníttotta.

Előmutattam bátyámnak atyám levelét s az engedély tréfás szavak kíséretében meg lett adva.

Ördögös fickó, szólt bátyám megfenyegette, beh tud jár az ember eszén. . . Bizony megérem, hogy egyszer még kibé . . . de jobb ezt nem mondanom, hagyta félben gyorsan szavait.

Jól van, jól, gondolám magamban, megértettem én mire czéloztál kedves bátyám.

Azonnal hozzáfogtam a kápolna kijavításához, felügye-
letem alatt jeles szakértő dolgozott rajta. Kilátásom volt, hogy július 12-ére kész leendő.

E napok reám nézve a boldogság napjai, melyeket még csak edesített a közbe-közbe Irén s köztem váltott aggodalmas szavak, oly lassan teltek, hogy már-már türelmetlen kezdtem lenni. — Hogyne, mikor bizonytalan boldogságban élve várunk egy napot, mely eddig eltitkolt boldogságunkat fenn hangon fogja hirdetni az ezt irigylő embereknek s bizonyossá teszi. — Mert én azt hittem, egy titkos érzete szívemnek folyton csak ezt susogta, ha reá gondoltam.

Kedves bátyám. — szóltam egy napon Kornaréthy Lászlóhoz. — nyilváníttotta többször előttem azon ohaját, hogy atyámat ismerni szeretné. Ez ohaját én teljesítettem. Atyám eljövend Kornarétre. — Megbeszéltek, hogy ha a

kápolna kész lesz, oda kimegyek s benne egy istentiszteletet fogunk tartani. — A kápolna július 12-ikén kész lesz, 14-én — ez az én óhajom s nagyon kérem teljesítse nekem ezt — megtarthatjuk benne az istentiszteletet.

Hogy miért választottam e napot, arra nekem sok okom van. — Egyet elmondok. E kápolnát, a mint megfogja látni, én nagyon szépen igazítottam ki, s mivel kissé hiu vagyok reá, atyámat épen e napra a kápolnához hívtam meg, hogy lássa fia munkáját. — Ez a hiuság kissé hibám, de nem tehetek róla.

Hiszen jól van, jól, felelé bátyám, kérjen már egyszer arra is, hogy másszak föl az akáczfára róla makkot rázni. Már oda megyünk ki, hogy azt is megtéteti velem. Csak igaz a közmondás: „fogadj tótot magadhoz, kiver a házad-ból.” — Beleegyeztem jól van, de most megfogom magat ezeremster ur. — Mindenről gondolkodott ugy-e? Hát papról gondoskodott, mert tudhatná, hogy falunkban a pap meghalt.

Gondoskodtam kedves bátyám, kiáltottam gyorsan, atyám azt is hozni fog.

Ily kedvezőleg a szerenese még soha sem mosolygott reám, alig is birtam magam, mikor Irén belépett a fölkiáltástól s a hozzá szaladástól visszatartóztatni.

Bátyám nemsokára magunkra hagyott, s elbeszélve Irénnek a kedvező kilátásokat, mindketten könnyezni kezdünk. Irént elhagyva, szobamba siettem s atyámnak levelet — melyet megígértem — irtam.

Kedves atyám! szólt a levél. Eltávozásomkor egy levél küldését ígértem. — Ime szavam beváltom s tudatom kedves atyámmal, hogy a czél boldogságom elérése félig elérve van. — Még mindig megtörténhetik ugyan az ellenkező is, mely engem végtelenül lesújtva örökre boldogtalanná tehet, de bizom az Istenben s kedves atyámban, ki, ha a mire kérem megteszi, általa boldogságomat alapítja meg.

kérlelték meg. Még akkor nem bírtak a járásbeliek tudomásával azon örvendő tények, hogy Putnok városának nagyérdemű közönsége Borsodmegyéhez csatlakozni kíván, mert különben ezen döntő súlylyal bíró momentumot eddigi eljárásainál is okvetlenül felhasználták volna. — Döntő súlylyal bíró momentumnak tekintetjük Putnok város hazafias kezdeményezését e téren, mert ha nemes és gyakorlatias czélzatuk — hazai kormányunk beható intézkedései folytán — megvalósulásnak nézendő elébe, ezen csatlakozás által lehetővé, sőt nézetünk szerint kerülhetlenné váland, hogy a szentpéteri járás eddigi törvénykezési, közigazgatási és pénzügyi beosztása a járás jogos érdekeinek megfelelően átadomíttassék.

Köz tudomásu dolog, hogy az eddigi arrendirozásoknál Sajó-Szentpéter mellett azon egyetlen plausibilisnek tetsző szempont érvelt, mert a szentpéteri járás területén egyetlen község sem találtott, mely akár külalakjára, akár pedig forgalmi jelentőségére nézve Sajó-Szentpéterrel versenyezhetett volna, — míg ha a tervezett putnoki csatlakozás létesülend, Sajó-Szentpéternek említett egyetlen előnye is szemmel láthatólag elesik — Putnok városával semmi esetben sem versenyezhetvén.

Bővebb indoklásra alig szorul, hogy a szentpéteri járás tulnyomó része inkább Putnokon találandja fel központját. A térkép egyszerű megtekintése fényesen bizonyítja Putnok előnyeit Sajó-Szentpéter felett. És a szentpéteri járás 40 községe, tehát az egész járás 10 község kivételével és 28.962 lakójával a 36.803 összes lakosságból, vagyis 8583 lakos kivételével összes kormányzati és közigazgatási érdekeiben mélyen sértetnék, ha az eddigi beosztás stagnálása mellett a járás legszélő és legtávolabb pontjához Sajó-Szentpéterhez szándékoltnánk továbbra is mintegy hozzá lánczoltatni.

A járási székhelyek okszerű megállapítása jelenkorban egyik legfőbb garantája a jó kormányzatnak. Hajdan a régi vármegye-rendszer idejében, egyes hatalmas főúr vagy nemes magán érdeke, tradíciója, avagy személye határozta meg legtöbb helyen a járási központokat. És azon időkben a kevés teendő, gyér felelősség s az állam iránti enyhébb kötelezettségek primitív korszakában még a legdiszharmonikusabb beosztás ferde következményei is alig tűntek szembe. E mellett a kormányzattal — úgy szólva — minden vitális ügyei a megyék székhelyén intéztettek el. Ma már a XIX-ik század végének kerülhetlen fejlődési törvényei s főleg az emberi munka megtízszerezett becsé, az idő drágasága és a közállam iránti súlyos kötelezettségek, a vidéki járási, szóval a kerületi érdekeket tolják előtérbe a közkormányzat összes ágaiban. A legelméletibb kormányférfi sem hunyhat többé szemet a járási érdekek jogos követelményeinek.

A hadmozgósítás és kiegészítés decentralisatiója körül legújabbán észlelt törekvések a járásbírósi kompetentiának tetemes kiterjesztése, a járási telekkönyvek behozatalának az igazságügyi kormány döntő körénel megérlelt eszméje a közigazgatási, szolgabírói hivatalok munka-körének szélesítése stb. mind megannyian a járási érdekek fontossága mellett kiáltóan szólnak: és így a járási központoknak illetve székhelyeknek okszerű és lehetően harmonikus képzése, valamint a ezekirányos elhelyezkedés a kormányzó és kormányzattal egyenlően közös érdekekben fekszik.

Jelenlegi járási székhelyünk Sajószentpéter fejlődésének korántsem vagyunk ellenei, avagy irigyei. Nem is elenezünk azt, sőt a köz érdekében melegen óhajtuk, hogy akár a sajószentpéteri kir. járásbírósg a szomszéd edelényi járásnak Szentpéterhez nálunknál sokkal közelebb eső községeiből kerekítessék ki, avagy a tőzsomszedságban levő Edelényvel — qua járásbírósgal egyesíttessék. — de ezt már mégis mai korunkban túrhetetlen állapotnak kell jelezniünk, hogy egymás tőzsomszedságában: Miskolezon, Szentpéteren és Edelényben 3 járásbírósi székhely legyen összehalmozva, s ezen egyrésztől igazságtalan, másrészt gyakorlatiatlan szervezéssel a mi járásunkban 29.000. az edelényi járásban pedig legalább 5000, tehát mintegy 34—35.000 lakosnak legvitalisabb érdekei örök időkiig sértve maradjanak. Holott ha a közkormányzat parancsoló érdekeinek megfelelően, a szentpéteri járásból 40 község, az edelényi járásból pedig. Disznós-Horvát, Dövény, Jákfalva, felső Kelesény, felső Nyárad, Kurittván, Rudobanya, Szuhogy és Sajó-Kaza összesen 9 község egy járássá alakítva Putnok székhelylyel egygyé olvasztatnék, az esetre az új putnoki járás területe és lakóinak Putnokkal együtt 36.894 lélekszáma nem lenne népesebb a jelenlegi szentpéteri járás lakossá-

Igen kérem tehát, hogy jul. 14-én délelőtti kilencz órakor mulhatlanul jelenjen meg családunk közös kápolnájának előtermében, várakozzék reám, ki később fogok megérkezni, hogy boldogságom elérhető legyen.

szerető fia: Árpád
U. i. Ne gondoljon semmivel kedves atyám; ne a levél kézbejuttatásával s e benne foglaltakkal, hanem csak kérésem teljesítésével.

A mi a papot illeti, arról már rég gondoskodtam, most tehát csak az időt kelle vele tudatnom. A falumbeli pap, gyermekkori nevelőm, most pedig jó barátom, kérésre reá állott, ha t. i. szükség lesz reá, most tehát csak emlékezetembe kellett hoznom ígérteit, s arra kértem — ne hogy bátyámnak hazudtam legyen — hogy atyámmal jöjjon.

Igy elrendezve ügyeimet mintegy meg voltam nyugodva, ha a kételkedés czélom elérésében rajtam erőt nem vett.

A napok multak, jul. 14-ike mindinkább közelebb-közelebb jött, és én boldog, nagyon boldog voltam, Irénemet látva s boldogságomat gondolva.

Elérkezett jul. 12-ike és a kápolna kijárat is véget ért. — Kimentem hozzá, szétnézni benne. Mindent és semmit láttam egyszerre, mert a mint beléptem a kápolnába, a szent hely ihletett magányra annyira meghatott, hogy leborulva imádkozni kezdtem istenhez.

Sok idő telt el, míg imámat, melyben egyedül Irénem bírást kértem, elvégeztem. — Este lett mire haza értem. — Nem tudom miért, de egy titkos sejtésem folytán azt suttagó fülembé, hogy legyek bátor, imám meghallgattatott. És én engedve a sejtésem intésének nyugodt, bátor és egészen vig voltam.

Másnap este, midőn bátyám az olvasásba elmerült, titkon Irénhez lopózkodtam, hogy vele beszélhessek.

Szobájában találtam.

Irén, kezdém suttagva, a holnap nap örök üdv és

gánál, és az Edelény vagy Szentpéter központtal újabb képzendő járás területe a megmaradottakból 47 községet és 36.220 lakost számlálva, szinte egyenlő maradna a jelenlegi szentpéteri járással, mely ezen körülmény annyiban igen fontos, mert hivatali személy szaporitása egyik járásban sem volna maga után, míg más oldalról mindkét járás érdekeinek lehetően, de a közkormányzat követelményeinek teljes mérvben megfelele. Ezen adatok Borsodmegye 1870-ik évi népszámlálásának kimutatásaiból vannak merítve, mely kimutatást tisztelettel emlékiratunkhoz mellékeljük is, valamint könnyebb áttekintés végett ide csatoljuk a tervezendő két járásbírósg községeinek népesség és terület szerinti kimutatait és térképeit is, melyek a nagyméltóságú belügyi kormányt ügyünk igazsága és előadottaink állapossága tekintetében tárgyilagos hűséggel tájékoztatni vannak hivatva.

De nem is egyedül és nem elszigetelve állunk hazánk mai kormányzati korszakában kérésünkkel. Az 1876-ik évi XXXIII. ugy az 1877-ik évi I. II. III. IV. t. cikkkekben mindenütt újabb arrendirozások tűnnek szemünkbe, melyek az ország különböző részein az eddigi hagyományos kerületi beosztást lényegesen megváltoztatták. Sőt legközelebb az egész Torna megye hatósága a szomszéd Abaujvá olvasztatott az országgyűlés által és belügyi kormányunk erélyes kezdeményezése alapján. És ezen arrendirozások sokkal több érdekekbe ütköztek az egyesek részéről, sokkal nagyobb megrázkódásokkal jártak, mégis keresztül vitettek kerülhetlenül, mert mind azt a közkormányzat érdekei és az állam jóléte egyaránt követelték.

Ugyanazon indokok vezérelnek bennünket is, mint a melyek az előzőtt kikerítések kezdeményezőit serkentették, és az ő sikereik támpontokat nyujtanak nekünk, hogy a magas kormányúal a mi jogszerű kérelmünk is támogatásra találand.

Mi tehát a belügyi kormányzat bölcsességébe és igazságába vetjük bizalmunk horgonyát és eddigi előzmények után bizton reméljük, hogy a belügyminiszter ur ő nagy méltóságá magáéva teszi ügyünket s a legközelebbi alkalmas időben törvényjavaslatot terjesztend az országgyűlés elé, mely kiáltó sérelmeinket gyökeresen orvosolni és a közkormányzati érdekeket alaposan kielégíteni lesz hivatva.

És most a régi rómaiak nyelvén resignatióval ekként kiáltunk fel: „*fiat justitia aut pereat mundus!*“

Borsodmegye szentpéteri járasa 40 községének képviselői, előjárói és közbirtokosai.

Az 1884-ik évi január hó 19-én d. e. 10 órakor Rimaszombatban tartott számonkérő ülés jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: az alólirottak.

Mely alkalommal a közigazgatási, árvagyam és gondnok hatósági iktató és kiadó könyvek megvizsgálatván, járásbeli szolgabírák és polgármesterek vonatkozó jelentései szemügyrevétvén: a nevezett hatóságok ügykörében a közelebbi mult év egész lefolyása alatt a működés eredménye számokkal is kifejezve a következőkben állapított meg:

I. A központi közigazgatásnál:

Folyó évi január hó 1-ig beérkezett az iktatóba 11291 szám, az előző 1882. évnek az ülési jegyzőkönyvben kimutatott hátralékával 141 számmal, feldolgozandó összesen 11432, feldolgoztatott 11121, hátralékban marad 511, és pedig ki nem osztott 140, kiosztott 171.

Ujházy Lajos főjegyzőnek kiosztott a lefolyt évben 5421 szám, az előző év egész hátralékával 19, feldolgozandó volt 5440, tényleg feldolgoztatott 5324, hátralékban marad 116 szám.

Bornemisza László első aljegyzőnek kiosztott 2874 sz. az előző év egész hátralékával 17, feldolgozandó volt 2891, tényleg feldolgoztatott 2864, hátralékban marad 27 szám.

Lukács Géza harmad aljegyzőnek kiosztott 2377 szám, az előző év egész hátralékával 0, feldolgozandó volt 2377 sz., tényleg feldolgozott 2349, hátralékban marad 28 szám.

Alispán által, vagy elnökileg feldolgoztatott 381 szám, közgyűlésre jegyeztetett illetőleg ott intéztetett el: 239 szám.

Jelentéssel hátralékban találtott:

Kubinyi Géza szolgabíró 12, Kubinyi Gusztáv szbíró 13, Batta Samu szbíró 18, Gömörly dobsinai polgármester 3, Arvay n.-rőzei plgmester 3, megyei központi árvaszék 0.

boldogságunkat vagy ezek ellenkezőjét hozza számunkra. — Eddig, mint láthatod, minden a legjobb rendben folyt részünkre, s hiszem, hogy ezután is így fog történni. Kérek gondolj boldogságunkra, s holnap viseld magad úgy, mint megbeszéltek. — Légy vidor és gondtalan.

Irén figyelemzetésemet egy édes tekintettel jutalmazott meg s én távoztam.

Fölvirradt július 14-ike is. — A természet ünnepélyesen gyönyörű volt. — Madarak énekeltek a kert esalijában, és én a gyöngeséget, mely rajtam uralkodott, legyőzendő, a madarak Istenhez szálló énekébe fohászt vegyítettem, hogy erőt adva segítsen meg.

Kilencz óra volt, a koesi előrobogott.

Nem tudom öcsém, hogy tulajdonképen hová akar vinni, vagy miért akar a kápolnába vinni, én oly türeszen érzem magam, hogy sejttem valaminek történőféltben levését, de mindegy, megígértem, hát elmegyek, szólott bátyám a kocsiá filéskor.

Mindhármunk arca komoly volt.

A koesi robogott, néhány percz mulva a kápolna előtt voltunk.

Szép, szép, jól van, jól, szöla bátyám, de hát atyja is valóban itt lesz?

Már itt is van, benn a kápolna előtermében várakozik reánk.

Leszálltunk s Irént vezetve mentünk a kápolna felé.

Félek Árpád, félek, hogy mi nem leszünk boldogok, suttagó Irén.

Csak légy erős Irénem, Isten megsegít és a családi gyűlölséget, a mint már eddig a mi kebleinkben szerelem, ugy atyánkban az igaz szeretet fogja felváltani.

Ezzel Irént elboocsájtva fölhuyítottam a kápolna ajtóját s bátyámat gyorsan magammal vonszolva, a már ott levő atyám elé vittem.

László! László! legkedvesebb rokonom, kiáltott fel atyám.

megyei főszámvévo 15. Abonyi Pál tiszti ügyész 6, Maléter Ede szbíró 7, Sándor Béla szbíró 34, Sthymmel roznóyi plgmester 21, Madarász jolsvai plgmester 1, Szabó rszombati plgmester 5, főmérnök 7, megyei főpénztárnok 0, megyei alpénztárnok 0.

Ezen eredmény általában kielégítő.

II. A megyei központi árvaszéknél:

folyó évi január hó 1-ig beérkezett az iktatóba 11086 szám, az előző 1882-ik évnek az ülési jegyzőkönyvben kimutatott hátralékával 532 számmal feldolgozandó összesen 11618 szám.

Lengyel előadónak kiosztott 3099 szám, az előző év egész hátralékával 98, feldolgozandó volt összesen 3197, feldolgoztatott 3127, hátralékban marad 70 szám.

† Szentpétery előadónak kiosztott 3122, az előző év egész hátralékával 124, feldolgozandó volt összesen 3246, feldolgozott 2891, hátralékban marad 305 szám.

Szakall Vinceze napi díjas előadónak kiosztott 2470, az előző év egész hátralékával 24, feldolgozandó volt összesen 2494, feldolgozott 2448, hátralékban marad 46 szám.

Ifj. Török László másod aljegyző, vagyis árvaszéki jegyzőnek kiosztott 2448, az előző év egész hátralékával 90, feldolgozandó volt összesen 2538, feldolgozott 2454, hátralékban marad 84 szám.

Elnökileg tüzbiztosítási ügy feldolgoztatott 1311 szám.

Dancs Gyula központi gyám mint előadónak kiosztatván 1127, hátraléka volt 2, ezzel feldolgozandó összesen 1129, feldolgoztatott 1128, hátraléka marad 1 szám.

Ügyészeknek kiosztott 18, hátralék volt 9, feldolgozandó összesen 27, feldolgoztatott 21, hátralék marad 6 szám.

Az irodába: tisztázás végett kiadatott 12165, az előző évről hátralékban volt 173, feldolgozandó összesen 12338, feldolgoztatott 12152, hátralék marad 186 szám.

Kiosztatlan maradt az iktatóban 166 sz.

Jelentéssel pedig hátralékban találtattak:

Kubinyi Géza szbíró 37, Kubinyi Gusztáv szbíró 9, Batta Soma szbíró 28, Maléter Ede szbíró 14, Sándor Béla szbíró 39, Abonyi Pál főügyész 8, Dapsy alpénztárnok 14, közp. közgyám 0, irattárnok 26, iktató kiadó 8.

Eredmény általában szintén kielégítő.

(Vége következik.)

Hirek és vegyesek.

Sajtóhiba-igazítás. Lapunk megelőzőtt számának néhány példánya egy értelemzavaró sajtóhibával nyomtatott ki, jelesül az első oldal 2-ik hasábnak felülről számított 8-ik sorában „anondirozni“ helyett „arrendirozni“ olvasandó, mit azok kedveért, — kik e példányok közül kaptak, — ezenel helyreigazítunk.

Főtiszt. Czékus István superintendens ur — ugy halljuk — folyó évi april hó 6-ikán készül megünnepelni 1-iki pástorsága 25 évi jubileumát. Ugyanis 1859-ben lépett hivatalba. Ha valaki figyelemmel kíserte és kíséri azon munkakört, melyet mint pap és egy nagy egyházkerület főpásztorja elfoglalt és foglal, s azon áldados eredményeket, melyeket egyháza és hazája ügyének kivívott: bizonyára örömmel csatlakozik azokhoz, kik e derek főpapot mint embert, egyháztagot és hazafit tisztelni megtanulták. Mi, kik közvetlen-közlelőb ismerjük működését, örömmel csatlakozunk a tisztelőkhöz s kívánjuk, hogy a hivataloskodása 50 éves örömmünepélyét is friss erőben és egészségben érje meg!

Lelkész-választás. Zubogyon e hó 3-ikán volt a lelkészválasztás a népes egyház ref. vallasu hívei egyhangulag Osváth István szalóczi lelkész, a „Rosnyói Hír-adó“ buzgó munkatársát s az ifjabb nemzedék egyik nagyreményű és tehetségu tagját választották meg lelkészül.

Kinevezés. Czebe Károly, rimaszombati földbirtokos, honvéd-hadnagygyá nevezetett ki

Rimaszombatban az izraelita hitközség e hó 21-ikén választja meg elnökét. — Az elnök-jelöltek Weisz Károly és Adam Markus az eddigi elnök. Kit fog nagyobb mérvben érni a bizalom, most még tudni nem lehet, mert mind a két párt erősen szervezkedik jelöltje körül.

Halálozás. Ecesghy István volt rimaszombati ügyvéd, folyó február hó 3-án Budapesten tüdőlobban elhunyt. — Nyugodjék békében!

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Övzegy Nolten Károlyné, szül. Kovács Gizella a maga s testvere

Lehetetlen e jelenet nagyszerűségét leírni.

Kedves öcsém! kiáltott Kornárthy László is, s egy más nyakába borulva sirták ki magukat.

Irén velem együtt könnyezett.

Ma épen ma 110 éve, hogy a gyűlölség tart. — Oh áldott, örökre áldott legyen e nap, melyen ezt Isten megtörténni engedé, kiáltott atyám feltekintve s Irént meglátva.

Ezzel reánk került a sor. Rajtam felfedeztetett a rut esalás, Iréneken pedig a titoktartás. — Kikaptunk mind ketten, legnagyobb büntetésünk egy szenvedélyes csókunkban nyivánult.

Sejtettem gonosz öcsém, hogy ma valami történik s rég láttam, hogy kutya jár a kertben, de azért most az egyszerű és utoljára megbocsátok.

En is gondolkoztam fiam titkos magaviselete fölött, szólott atyám még mindig könnyezve, de halát adok Istennek, hogy titkos dolgai mindig végződtek.

Megérdemlitek, legyetek tehát egymáséi, kiáltott fel bátyám.

Még pedig most és mindörökre, hangzott a tiszteletes urnak a szava.

Tervem sikerült. — A jul. 14-én keletkezett családi gyűlölségnek sikerült épen egy jul. 14-én örökre véget vetni, s helyébe a szerelem és szeretet, Isten legszebb ajándékait ültetnem.

En még azon napon, mert ennél nevezetesebb és szebb napot családunkra képzelni se lehet, összekeltem Irénemmel s éljük azóta valóban azt a boldogságot, melyet csak álmodásainkban hittünk valósíthatónak.

Atyánk még élnek, s a leggyermekibb szeretettel vonzódnak egymáshoz, s csak azon perlekednek néha, hogy kinek volt tovább a kezében szerelmünk gyümölcse — kis fiunk, kit családunk engesztelő angyalának neveztek el.

(Vége.)

Kovács Alajos, ugyisint néhai Kovács Zsigmond gyermekei: Mária, Kati, István, Erzsébet és Zsigmond, nemkülönben a számos rokonság nevében is mélyen megsomorodott szívvel jelenti a szeretett gyermek, unokaöccs, illetve nagybátyja Nollten József Károlynak, élete 31-ik évében, hosszúságos szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után 1884. január 31-én este 6 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogulnak hült tetemei február 2-án, délutáni 3 órakor fogtak a róm. kath. szertartások szerint a nagy-szuhai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-misé-áldozat pedig február 4-én fog a nagy-szuhai anyae gyházban a Mindenhatóknak bemutatni. Kelt Nagy-Szuhán, 1884. január 31-én. Béke lengjen hamvai fölött!

Szerencsétlenség. Seres József, martonfalusi ev. ref. lelkész, súlyos családi szerencsétlenség érte e napokban. Ugyanis 7 éves fia Pista véletlenül elesett a konyhában s egy ott levő dézsába esett, mely tele volt forró lúggal. — A szenvedett sérülések sokkal csekélyebb volt, mintsem a gyermek halálát okozhatta volna, de minthogy igen megijedt: esése közben elsikoltotta magát oly erővel, hogy fejében egy ér megpattant, minek következtében pár nap alatt elhunyt, magával víve a szerető szülők reményét és boldogságát. — A veszteségben szolgáljon vigaszul az a szülőknél, hogy velünk együtt számosan részt vesznek a fájdalomban.

Pályadíj-nyertes szakunka. A postai közlöny szerkesztősége pályadíjat tűzött ki a „Posta-kezelés reformjavaslata” cím alatt. — A beérkezett pályamunkák szakértők által megbiráltatván, a pályadíjat a legjobb munka szerzőjének, Szakszon Józsefnek, a rimaszombati állami postahivatal főnökének ítélték oda.

Zsembery Adolf közkezdességű táncztanító megkezdte Rimaszombatban a táncztanítást. Távolléte alatt felrúgult Bécsbe is, és ott elsajátította a Reisinger Ede balletmester által szerkesztett „Nobless Quadrille”-t, mely a műveltebb körökben az osztrák fővárosban hovatovább nagyobb tért hódít. Ez ujdonság megtanítására is vállalkozik, ha legalább 6 pár jelentkezik annak megtanulására. A tandíj e tánczok betanításáért személyenként 5 frt. Felhívjuk reá a szülők figyelmét.

Nagy-Róczen „polgári-kör” alakult, mely célul tűzte ki a város polgárainak minél gyakoribb társas összejöveteleit, olvasás, felolvasás által önmagok művelését és tovább képzését. A kör működéséről annak idején szólni fogunk.

Putnokon „A putnoki népbank mint takaré- és kölcsönös-egylet” 13-ik közgyűlése e hó 13-ikán tartja. A múlt üléstől szóló kimutatás szerint forgalma 1.280.684 frt 74 kr volt. Vagyonállása 313.909 frt 41 kr., jövedelme pedig 29.297 frt 11 kr.

Tornallyán „a sajjóvolgyi társaság kör” e hó 16-ikán zártkörű tánczvizsgát rendez saját alaptökéjének gyarapítására. Ismerve a rendezők képességét és ügybuzgalmát, hiszünk, hogy ezen bál egyike lesz megyénkben a legfényesebb tánczvizsgáknak e farsang alatt.

Jolsván folyó hó 2-án a „jolsvai kaszinó” saját könyvtára javára álarozos bált rendezett. A bál fényesen sikerült, egy a helybeli, mint a vidéki közönség (különösen a szomszédos Nagy-Róczeről) szép számban jelent meg. A jelmezek választékossága és változatossága igen emelte a különben is sikerült mulatság értékét. — Ki tudná felsorolni a megjelent álarozosok öltözékét, midőn a legsajátságosabb faj, nép és országbeli viselettel találkozott lépten-nyomon. Majd esodálkozott a természeti hűséggel készített jelmezen, majd mosolygott a komikus alakon, szóval nem volt ideje magának jegyzeteket készíteni, sőt bémészködésében bármit is megtartani. — Feje szinte chaos lett! Vagy ki tudná elsorolni ki tudná kiválasztani a szebbeket, megnevezni a legszebbet. Ha a pillangót látod az a legszebb, de csak addig, míg az „éj királynője” meg nem jelent. De ezen varázs is eloszlik, a kettős kiadásban megjelent telegraph láttára, ki szíven villanyoz, de ezen varázs addig tart, míg egy bosnyák nő meg nem kedvelti Boszniát stb. — A bálnak csak a reggel vetett véget. — A fényes bálnak fényes eredményén a kaszinó könyvtára örül legjobban.

Feledről is vettünk — bár elkésve — egy tudósítást azon bárlól, melyet a múlt hó 27-én a feledi olvasóegylet rendezett saját könyvtára gyarapítására. Örömmel jegyzi meg tudósítónk, hogy e bál, melyben az első négyest 16 pár tánczolta, esti 7 órától reggeli 6-ig tartott. — Ügyes rendezés és jó kiszolgálás feledtettek a vendégekkel az idő haladását. A tiszta jövedelem körülbelül 31 frt volt. Mint halljuk a vasuti állomás hivatalnokai e hó 16-ikán hasonló vig mulatságot rendeznek, melyre a közeli vidékről számosan készülnek.

Pálfalán e hó 3-án az ottani éneklő-kar pénztárának gyarapítására sikerült bált rendeztek, melyben — mint a punknak írják — nemcsak a helybeliek, de szomszéd falvak lakosai is tömegesen vettek részt. E mulatságot, mint minden megelőzőit e kis helységben, példás rend és zavaralan jó kedv fűszerezte. A tiszta jövedelem 30 frt, melyhez felülfizetésekkel járultak: Ruszkay Gyula, Beeske Balint és Tóth György (Rimaszombatról) 1—1 frttal, Majoros Pál 80 krral, Győry Lajos (Kisfaludból) 60 krral, Hovanez János, Kovács Géza és Nagy Pál 20—20 krral. — A jól sikerült mulatságot méltán illeti elismerés a rendezőséget.

Emberölés. Klenóczen folyó hó 1-ső napján ifj. Bradnyán Mihály féltésztvérét, Bradnyán Pált agyonütötte. — A két testvér között régóta feszült volt a viszony, mit az utóbbi időben még feszültebbé tett az, hogy az egyiknek pénztárcajára elveszett s azt állította, hogy sógorneje lopta el. — A tárcza később megkerült, de tartalmából 5 forint elveszett, mi gyakran adott okot szóváltásra. — Az említett napon Mihály épen jó kedvűen érkezett haza, s ősi szokás szerint egy az udvarban lakó asszonynak tisztelgetése, — kinek épen nevenapja volt, — egy dinamit töltény elcsúszott. — Az ebből támadt felriadás miatt a két testvér összehozottalkozott, a szóváltást tettelegesség váltá fel, mely alig tartott pár másodpercig. — Ugyanis Mihály öcsesét úgy ütötte földön, hogy az ütés következtében megütötte a guta.

A torokgyilk az enyhe, nedves idővel megénkbe is fellépett, sőt a rimaszombati járás több helységében járványszerű jelleget öltött. — Legelőször Serkében fordult elő több eset, hol azonban már megszűnt, míg a szomszéd Jánosi-ban ijesztő mérvben szaporodik a betegek száma.

Az obdüh eddig nem tapasztalt mérvben ütött ki a Balogyölgyben. Eddig Alsó és Felső-Balagon, Kálosán és Runyánban több mint 100 darab ebet kellett agyonlőni. Szerencse, hogy az előjáróság ébersége folytán ily rendkívüli körülmények között sem fordult elő nagyobb szerencsétlenség,

minthogy sem hasznos háziállatot, sem pedig embert nem martak meg egyik helységben sem a veszett ebek. — A szomszéd Tamásfaluban is több veszettségi eset fordult elő.

Az országos dalár-szövetség központi választmánya meg van akadva, mert a „Király-hymnus” szövegére másodikban hirdetett pályázat is eredménytelen volt, minthogy a 121 beérkezett pályamű közül a „Petőfy társaság,” melynek biralt véget ki volt adva, egyet sem talált a pályadíjra érdemesnek.

Marhalevéllel — Amerikába. Borsod megyéből Galvác és Abod helységekből sok ember kelt a napokban utra Amerika felé; s daczára, hogy marha passzussal indultak el, sikerült a kivándorlóknak a határszélén átkelni.

Mezőgazdaságunk általános fejlődése az újabb időben a termelés és forgalom amá tényezőit is, melyek tekintetében eddig meglehetősen az idegen befolyás gyámsága alatt állottunk. Ily örvendés fejlődést mutat a mezőgazdaságilag főfontosságú vetőmagtermelés és magkereskedés is, a mennyiben a hazánkban termelt gazdasági magvakból, statisztikai adatok tanúsága szerint, már meglehetősen kivételünk van; holott még csak néhány évvel ezelőtt tetemes import utján adóztunk a külföld haladottabb államainak; tehát e részben is sikerült termelésünket az idegen — semmi tekintetben sem előnyös — befolyástól függetleníteni. Mezőgazdaságunk integráló része; a magtermelés és üzlet helyzetének ezen kétségtelenül kedvező változása mondhatjuk, egyenesen azoknak köszönhetjük, kik a kellő szakértelemmel és fáradhatlan törekvéssel szentelték tehetségüket és munkájukat a gazdaságilag oly végtelenül fontos magkereskedésnek; ezek között első sorban kell elismernünk ama kiváló szolgáltatókat, melyekkel az évek során át vas-közvetkezősséggel és szívós kitartással előre törekvő Mauthner Ödön magkereskedő cég, gazdaságunk ez irányú fejlődését előmozdította. A fentebb érintett kedvező alakulását viszonyainknak, főleg a gazdasági magvak fejlődő kivételét, mely egyértelmű a termelés jobb értékesítésével, tehát a gazdálkodás nagyobb hasznával, jórészt ezen előnyösen ismert s a gazdálkodás közbeesülésében részesülő cég munkatársai fáradozásainak köszönhetjük és részünkről mindazoknak, kik e cég működését és eljárását megismerni kívánják, melegen ajánljuk, hogy annak most megjelent gazdag tartalmú gazdasági, konyhakerti- és virágmag-főirjegyzékét, — mely kívánatra a cég által (Budapest, Koronaherzeg-utca 18. sz.) bárkinek, készpénzzel megküldetik — figyelmükben részesítsék és a cég által a mezőgazdaságunk általánosán tett hasznos szolgálatokat maguknak is biztosítani törekedjenek.

Nyugta. A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegylete által folyó február hó 2-án tartott tánczvizsga alkalmával következő felülfizetések történtek: Dapsy Viktor 4 frt 20 krt. Hollósy Józsefné 1 frt 20 kr. Groó Vilmos 1 frt 20 krt. Nemecek János 1 frt 20 krt. Löcherer Tamás 1 frt 20 krt. Csider Károly 1 frt. Rábely Miklós, Stehlinzky Ignác, Simon Neitus, Majorossy Rudolf, Kovács János, Simko János, Hageter Lajos, Stolez Zsigmond, Galanthay N.-né, Gees István, Sarány Ignác 40—40 krt. Németh Károly, Kovács Zsigmond, Réthy Béla, Szabó Lajos, Majorossy N. Bolka Pál, Borsos László, Özv. Szahó J.-né, Kandler Miklós, Papucsek Pálné, Kovács Zsigmondné, Stolez Sándor, Svetniczky Ferencz, Szabó László, Ádám Ödön, Paczek Emil, Friedmann N. Droppa István, Turek József, Kern Adolf, Szojka János, Treitler István, Altman N. Tibely Zsigmond, Pásztor Pál, Bakasy József, Institörisz E., Wikoukal Henrik, Tibold Ferencz, Banko János, Hovanez J. Gondkevitcz Antal, Molnár József, Kubinyi Andor, N. N. Varga András, Török László, Dr. Marikovszky István, Simko Nándor, Lukács Géza, Lukács Árpád, Lőrinczy György, Lengyel Samu, Badinyi Gyula 20—20 krt összes felülfizetés 22 frt 20 kr. — Fogadják a t. felülfizetők az egylet őszinte köszönetét. Rimaszombat, 1884. febr. 4.

Kovács Zsigmond, pénztárnok.

Irodalom.

Fontos irodalmi hír. Már husz éve annak, hogy Vörösmarty Mihály összes művei megjelentek. Miután 1871-ben Ráth Mórnak a művek akkori kiadójának, kiadási joga megszűnt, a példányok pedig elfogytak és már évek óta a könyvpiacra nem kaphatók: nagyon örvendetes azon hír, hogy Mehner Vilmos, jó hírnevű kiadócéz és egy újlegteljesebb diszkidást ad ki legközelebb. Az új kiadás Gyulai Pál felügyelete alatt kerül sajtó alá s magába foglalandja Vörösmarty több oly nagybecsű művét is, melyek az eddigi kiadásokban nem jelentek meg. Ez igen diszes killitásu, irodalmi kincset képező, teljes új kiadásra mi is felhívjuk a figyelmet, mint azt a fővárosi sajtó joggal tette.

Népdalaink legnagyobb gyűjteményéből, a „Magyar Dal-Album”-ból ez év folyamán jelenik meg az V. kötet, a 801—1000 számú dallamokkal és pedig 10 havi füzetben összesen 200 dallammal zongorára alkalmazva. A most megjelent februárius füzet tartalma következő: 1. Azt gondoltam galambom. 2. Azt gontoltam, hogy szeretlek. 3. Azt gondoltam, nem visznek. 4. Azt mondja a nagykörfősi lány. 5. Azt mondja kend. 6. Azt mondják, hogy a szerelem. 7. Azt mondtam a múltkor. 8. Azt szokták szememre vetni. 9. Ájul szívem fájdalmában. 10. Ald meg isten, áld meg. 11. Aldom azt a pillantást. 12. Alj meg rózsám. 13. Altal jöttem a Tiszán. 14. Bajusz kell a magyarnak. 15. Barna kis lány. 16. Bánom is én, hogy elhagytál. 17. Báró Jenő elgondolta magában. 18. Be szomorú az én kedves galambom. 19. Bunda, bunda, debreczeni kis bunda. 20. Buzaföldön dülötelen (Serlytől). — Az ötödik évfolyam előfizetési ára bérmentes széküldéssel: 10 füzetre 1 frt 80 kr. 5 füzetre 90 kr. egy-egy füzet ára 25 kr. Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Vettük a „Hazánk” cím alatt ez év elején megindított történelmi közlöny 2-ik (februárius) füzetét. A közlöny megjelenik (julius és augusztus hónapok kivételével) havonként egyszer, öt ives füzetekben. Abafi Lajos és Szokoly Viktor szerkesztők, valamint a lap köré csoportosult kitűnő szakferfiak teljes biztositókat nyujtanak, hogy a „Hazánk” egy rég érzett hiány pótlására van hivatva. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt. A 2-ik füzet tartalma: Kazinczy Gábor: Szeremep a fordalomban. Mailath Béla: Széchenyi István 1850-ben. Torma Károly: Rettegő György emlékiratai 1718—1767. Ferenczy József: Gróf Dessewffy Aurél külföldi utazásairól. Rényi Dezső: A 64-ik zászlóalj. Tárcza: Az elkobzott első humorisztikus naptár (id. Szinyei József.) Kazinczy Gábor a hadi törvényszék előtt. (Abafi.)

A „Szőlészeti, Borászati- és Gazdasági lap” ez évi folyamának 2-ik száma megjelent. Tartalma változatos. A szőlőszet és borászati rovat szőlő Tokai-Hegyaljai bor kezeléséről, az új borok lefejtéséről, továbbá új szőlőfajtáit ismerteti és a fuchsín felismeréséről igen gyakorlati módon értekezik. Gazdasági rovatában a lépfenéről közöl egy rövid, de gyakorlati cikket; a fűmgyvak hamisításáról s a vetőmagvak csirázási fokozásáról hoz közvéleményeket, végre pedig „Egy kis statisztika” ezimén dióhéjban adja hazánk múlt évi ki- s bevételi forgalmának képét, a belőle folyó tanulság és buzdítás kíséretében. A vegyesek rovata eléggé élénk s gonddal van összeállítva. Találunk még e számban irodalmi rovatot, kérdéseket s feleleteket. — Ezen tapintatosan szerkesztett lapot, mely havonként kétszer jelenik meg évi 4 frtnyi előfizetési ár mellett ajánlhatjuk olvasóinknak. Szerkeszti és kiadja Maurer János, borászati szaktanár. (Kassa, Maurer-udvar.)

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés)

Írta: Merényi László.

(Folytatás.)

— Hogy megöröülték a szű férgék ezt az asztalt, mily tömöntelen finom apró lyukacska itt egymásmellett, mily finom szervek lehetnek azok, melyek e kis kerek lyukacskaikat alkotják?! Vajjon minden lyuknak van-e lakója? Van. Nini mintha egy szem nézne abból a lyukból reám? Egy sötét szemsugár csapódott szemembe onnan, most újra felvillant valami és innen is, onnan is, ebből a lyukból, amaból is, mintha sugarak löveltek volna rám és csillogó sziporkák csillámolva villannak fel?! Csillogó sziporkák, sugár villanások — mik vagytok? — Szellemeik, apró manók, bujkáló patvarok avagy kísértő árnyak. Bármik vagytok, — én nem félek tőletek. Mert tudom, hogy sokszor csak a felhevült kezelet önkéntelen játéka vagytok: egy akarat nélküli rezgésbe jött ideg csodás működése mindez!... Szellemeckék! — egy tiszta nézetű és erős logikájú vén diákkal van dolgotok, ki ismeri a lélek törvényeit; sokat tud abból a mit tudós emberek az emberi lélek működéséről és azok tüneteiről papírra jegyeztek. Igen, én járatos vagyok a pszichologia empirikában, melyet magyarul tapasztalati lélektanának neveznek, mert hisz már tanuló koromban tudós tanáraitól emines osztyályzatot nyertem abból. Tudjátok, mit tesz kitűnőnek lenni a tapasztalati lélektanból? és ha igen, akkor azt is kell tudnotok, hogy mindaz, mi itt velem történik — határtalan képzelgés — lelki betegség, neve is van, s hívják azt a tudomány nyelvén — rögeszmének. . . . Idegeimnek a központra ható csodálatos működése mindez, azért én megvetlek titeket szellemeckék s takarodjatok!

No csak az kellett még, hogy ez apró, inceselkedő szellemeckéket szellemi esatára hívja fel vagy elparancsolja őket; majd megtánczoltatnak azok téged s oly tünényes lelki világba vezetnek, hol minden józan eszed ködként párolog el. Nem használ azok ellen sem a volt diákság, sem az ott szerzett tudomány, még kevésbé a tapasztalati lélektanból merített tiszta nézetek, és ő, mert távozásra merete felhívni a szellemeckéket; mert bizott ermészetadta józan eszében, itéleti és ismeretei józanságában s magában a tudomány határozottságában!

Csakhogy a ki mer, nem mindig nyer tisztelt Varga barátom, mert most már az általad felzudított szellemvilág összes lényével gyűit meg a bajod, pedig egy is sok egy halandónak, nem hogy egy egész sereg!

Varga azután hatodik érzeke segítségének köszönhetette, hogy szorgalmas és munkás tisztviselő léttére hivatalát elhanyagolta: két-három hétben, sőt néha két-három hónapban jelent meg az irodában s ha kérdezték, hogy mi a baja, csak ennyit felelt:

— Beteg vagyok.

Es mikor azt mondta: beteg vagyok, igazat szólt, mert valóban az volt. De hogy tulajdonképen mi baja? nem tudott nevet adni annak az önmagán, illetve belsejében észlelt különös jelenségeket, azonban éber figyelemmel kísérte s az egészet meláknak, lép- és máj-, majd idegbajnok tartá. Ez utóbbi rögeszméjévé vált s ezért lelkileg testileg beteg volt.

Sokszor, midőn magát erőtetve, iróasztalához ült, hogy dolgozzék, valami úgy vonzotta és húzta ahoz az asztalhoz ilyenkor, úgy szeretne volna fejét arra az asztalra hajtani s munka helyett egyet szundítani, néha azonban elgondolkodott s önmagában beszélt a mint következik:

— Oly szűk nekem most e hivatal négy fala és oly fojtó itt a lég! El innen el, ki a szabadba a természet keblére: ott tán jobban leszek, teleszívom tüzömet úde léggel, járok a mező virányain és a puha pázsiton; sűtkérezem a verőfényen és aztán jobban leszek!?

E cézből szabadságidőt kérek. Es ugy tön, mint elgondolá.

Figyelmetes nejenek azonban feltűnt férje különös magavisolete s azért kérdőre vonta:

— Kedves Bendém, mond mi lelt és mi a bajod!?

— Semmi. —

— Félek tőled, szemed oly különös fényben ég!

— Semmi — csekélység, idegbaj, természetem azonban oly erős, hogy a megcsomósodott romlottvér nem tud utat törni magának s azért a mellemre szállt. Ez a bajom kedves feleségem; a holt vér itt keblemen van és sokszor majd megfojt!

— De miért nem mégy orvoshoz?

— Minek!? kevés itt az emberi tudomány: nincs ir, mely meggyógyítaná fájó idegeimet; vagy ha van is, a kutató ész még nem jutott birtokába! Rajtam csak a természet segíthet. Ifju koromban véttetem az életrend ellen, dobzódtam és kéjelegtem s e dobzóds és kéjelgés utóhatásai most jelentkeznek nálam; azért, mint mondam, csak a természet segíthet rajtam.

Varga ugy tön, szabadság-időt kért s kapott is kellőleg indokolt kérvényére. Szabadság-időt nyerve, csakugyan a természet kebelére sietett, de hasztalan járt a réten, mezőn és árnyas ligetekben; mert a természet sem gyógyítja meg őt: a beteg test mellett lelke, szíve és egész lényé beteg volt és szenvedett. De a lelki szenvedést később elnyomta a test fájdalma: vérköpés állt be nála.

Ez megrendíté a türelmes férfit s orvoshoz kergeté. Egy tanulóársából lett orvost keresett föl, kihez legtöbb bizalma volt és a ki már meglehetősen jó hírnevnek és keresetségnek örvendett a fővárosban.

